

Sygn. akt II Ca 1767/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Jolanta Bojko

Sędziowie: Sędzia SO Małgorzata Dasiewicz-Kowalczyk (spr.)

Sędzia SR del. Grzegorz Kurdziel

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2017r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa H. K.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Oleśnicy

z dnia 14 marca 2016r.

sygn. akt I C 1743/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki H. K. kwotę 500 zł (pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 grudnia 2011r. do dnia zapłaty, nie naruszając w pozostałym zakresie rozstrzygnięcia tego punktu; zmienia go w punkcie II w ten sposób, że zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 512,92 zł zwrotu kosztów procesu oraz dodaje punkt III o treści: nakazuje stronie pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnicy 30 zł opłaty sądowej od pozwu;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 30 zł zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sędzia SO Małgorzata Dasiewicz-Kowalczyk Sędzia SO Jolanta Bojko Sędzia SR del. Grzegorz Kurdziel

Sygn. akt II Ca 1767/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 marca 2016r. Sąd Rejonowy w Oleśnicy oddalił powództwo H. K. przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę (pkt I), oraz zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 77 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Rozstrzygnięcie swoje Sąd I instancji wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powódka zawarła ze stroną pozwaną umowę ubezpieczenia w ramach kontynuacji indywidualnego grupowego ubezpieczenia pracowniczego (...), potwierdzoną polisą nr (...). Zgodnie z warunkami ubezpieczenia określonymi dla tej umowy za 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu, umowa przewidywała odszkodowanie w wysokości 128,00 zł. Zgodnie z pkt 19. a) Tabeli norm oceny procentowego trwałego uszczerbku na zdrowiu uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki): oszpeceń bez zaburzeń funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy stanowią procentowy uszczerbek na zdrowiu od 1-10 %.

Zgodnie z § 37 ust. 1 ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia pracowniczego (...) „świadczenie z tytułu nieszczęśliwego wypadku może być ustalone po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem, a zgonem lub trwałym uszczerbkiem na zdrowiu ubezpieczonego (...)”. Zaś § 27 ust. 2 stanowi, że „odpowiedzialność (...) S.A. w ramach ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków – nie są objęte choroby zawodowe i wszelkie inne choroby lub stany chorobowe, nawet takie, które występują nagle (...)”.

W dniu 01.05.2011r. podczas przygotowywania posiłku, H. K. doznała oparzenia rozgrzanym tłuszczem prawego policzka.

W dniu 17.08.2011 r. H. K. zgłosiła się do lekarza wskazując na niegojącą się ranę na prawym policzku (w miejscu, które uległo poparzeniu w dniu 01.05.2011 r.). W wyniku badań tej rany stwierdzono w niej zmiany nowotworowe.

W dniu 23.08.2011r. powódce usunięto w znieczuleniu miejscowym stwierdzoną zmianę nowotworową.

W dniu 25.11.2011r. H. K. zgłosiła stronie pozwanej zdarzenie z dnia 01.05.2011r.

Decyzją z dnia 10.01.2012r. strona pozwana odmówiła przyznania świadczenia.

Powódka nie zgodziła się z w/w decyzją i w dniu 06.02.2012r. wniosła skargę do (...) Centrum (...).

Strona pozwana nie znalazła podstaw do zmiany swej decyzji z dnia 10.01.2012r.

Pismem z dnia 16.05.2012r. powódka wystąpiła do Rzecznika Ubezpieczonych z wnioskiem o podjęcie interwencji. W dniu 18.06.2012r. Rzecznik Ubezpieczonych wystosował do strony pozwanej pismo z prośbą o udzielenie wyjaśnień w w/w sprawie oraz o ustosunkowanie się do zarzutów powódki. Pismem z dnia 18.07.2012r. skierowanym do Rzecznika Ubezpieczonych strona pozwana udzieliła wyjaśnień. Rzecznik Ubezpieczonych ponownie wystąpił z pismem do strony pozwanej w odpowiedzi, na które strona pozwana podtrzymała dotychczasowe stanowisko.

Leczenie chirurgiczne zmiany nowotworowej na prawym policzku powódki spowodowało bliznę o długości ok 2,5 cm, bladą, nieszpęcającą, bez zgrubienia.

Nie ma związku przyczynowego pomiędzy oparzeniem prawego policzka powódki, a zaistniałą w miejscu poparzenia zmianą nowotworową.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za nieuzasadnione.

Sąd wskazał, że strona pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności wynikającej z art. 805 kc. Odmówiła jednak wypłaty świadczenia negując związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem opisanym w pozwie (poparzeniem prawego policzka powódki), a powstałą w miejscu oparzenia blizną (spowodowaną przez usunięcie zmian nowotworowych).

Sąd wskazał, iż na zaoferowane dowody (z dokumentacji medycznej i zeznań świadka A. K.), w szczególności zeznania A. K. – potwierdziły, że w dniu 01.05.2011 r., podczas przygotowywania potrawy z ryby (tj. smażenia pstrąga) doszło do poparzenia prawego policzka powódki. Na podstawie opinii biegłego z zakresu onkologii Sąd ustalił, że

pomiędzy w/w zdarzeniem, a blizną powstałą w wyniku usunięcia zmian nowotworowych (w miejscu poparzenia), brak jest jednak związku przyczynowego. W świetle opinii biegłego oparzenie prawego policzka powódki mogło stworzyć warunki do powstania niewielkiej zmiany nowotworowej, pod warunkiem, że w miejscu poparzenia nie było wcześniej żadnej zmiany nowotworowej. Sąd wskazał, iż z powodu braku dokumentacji medycznej (z okresu pomiędzy 01.05.2011 r. (tj. dniem poparzenia) a 17.08.2011 r. (a więc rozpoznaniem nowotworu), biegły nie mógł stanowczo stwierdzić, czy w miejscu poparzenia nie było zmiany niezwiązanej z poparzeniem. Celem podjętych przez powódkę zabiegów ambulatoryjnych (w związku z leczeniem zmian nowotworowych) nie była likwidacja następstw poparzenia prawego policzka, lecz usunięcie zmian skóry na prawym policzku powódki. W ustnej opinii uzupełniającej biegły stanowczo stwierdził, że w świetle złożonej do akt sprawy dokumentacji medycznej, nie można w sposób pewny stwierdzić, że zaistniałe u powódki zmiany nowotworowe miały związek z poparzeniem z dnia 01.05.2011 r. (wyjaśnił, że można jedynie zakładać taką ewentualność). Konkludując nie można w sposób jednoznaczny przyjąć, że pomiędzy opisanym w pozwie zdarzeniem (poparzeniem), a skutkiem (w postaci bladej, nieszpęcejącej blizny o długości ok. 2,5 cm, bez zgrubienia) zachodzi związek przyczynowy. Sąd wskazał, iż opinii tej nie podważają złożone do akt sprawy zaświadczenia lekarskie. Nie dają one podstaw do stwierdzenia, że usunięte zmiany nowotworowe na policzku powódki, zostały wywołane przez poparzenie z dnia 01.05.2011 r. Jak wyjaśnił to opiniujący w sprawie biegły, wprawdzie nie można takiego związku wykluczyć, to jednak w okolicznościach przedmiotowej sprawy, w jego ocenie, związek taki nie może być w sposób pewny stwierdzony. Podzielając opinię biegłego Sąd uznał, że nie ma związku przyczynowego pomiędzy wskazanym w pozwie zdarzeniem (oparzeniem), a skutkiem (blizną po usunięciu zmian nowotworowych). Skoro, zatem powódka nie wykazała związku przyczynowego pomiędzy blizną powstałą w następstwie usunięcia zmiany nowotworowej z jej prawego policzka, a zdarzeniem z dnia 1.05.2011 r. (tj. oparzeniem), żądanie – jako nie wykazane (art. 6 k.c.), Sąd oddalił. Jednocześnie Sąd wskazał, iż brak związku przyczynowego pomiędzy wskazanym w pozwie zdarzeniem powodującym szkodę, a skutkiem, zwalniał z potrzeby omówienia kwestii ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu powódki. O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła powódka zaskarżając je w całości i wniosła o jego zmianę przez uwzględnienie powództwa w całości, zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu (wraz z kosztami instancji odwoławczej) wg norm przepisanych, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

W apelacji powódka podniosła:

I. zarzut faktyczny polegający na:

1. niezgodności ustaleń faktycznych Sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w szczególności poprzez ustalenie, że nie występuje związek przyczynowy pomiędzy blizną powstałą w następstwie usunięcia zmiany nowotworowej z prawego policzka powódki a zdarzeniem z dnia 01.05.2011r. (tj. oparzeniem prawego policzka) - w sytuacji gdy biegły sądowy w sposób jednoznaczny istnienia takiego związku przyczynowego nie wykluczył;
2. nieuwzględnieniu przez Sąd zgłoszonych przez stronę powodową „Zastrzeżeń strony powodowej do treści pisma z dnia 16.03.2015r. sporządzonego w miejsce opinii lekarskiej przez biegłego M. B." z dnia 07.06.2015r. (w aktach sprawy) zawierającego rażące i nie dające się usunąć nieprawidłowości;
3. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, która to opinia narusza art. 285 kpc z racji tego, że nie zawiera uzasadnienia.

II. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

- a) przepisu art. 361 § 1 kc, polegające na jego błędnej wykładni poprzez przyjęcie, że związek przyczynowy nie może występować w sytuacji, gdy pewne zdarzenie stworzyło warunki do powstania innych zdarzeń, z których dopiero ostatnie stało się bezpośrednią przyczyną szkody - potwierdzeniem, że związek przyczynowy występuje także we wskazanej sytuacji jest aktualne i obowiązujące orzecznictwo np. Wyrok SA w Łodzi z dnia 24.10.2013r., (sygn. I ACa 558/13), Wyrok SA w Krakowie z dnia 20.08.2015r., (sygn. I ACa 648/15), Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20.08.2015r. (sygn. akt ACa 648/15), oraz z dnia 15.07.2015r. (sygn. I ACa 483/15), Wyrok Sądu

Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10.12.2015 (I ACa 970/15), Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18.09.2015r. (I ACa 362/15), Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29.09.2015r. (sygn. I ACa 395/15), Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24.10.2013r. (sygn. I ACa 558/13), Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.05.2014r. (sygn. V CSK 353/13), Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17.12.2013r. (sygn. I ACa 76/13), Wyrok Sądu Najwyższego z 17.04.1967 r. (NP 1968/4/668),

b) przepisu art. 5 kc, polegające na przyjęciu, że związek przyczynowy nie wystąpił, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia powództwa oraz obciążenia powódki kosztami procesu, oraz kosztami opinii biegłego, które to koszty przewyższają wartości przedmiotu zaskarżenia, co stoi w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego;

c) przepisu art. 6 k.c. poprzez stwierdzenie, iż powódka nie wykazała związku przyczynowego pomiędzy blizną powstałą w następstwie usunięcia zmiany nowotworowej z prawego policzka a zdarzeniem z dnia 01.05.2011r. (tj. oparzeniem) w sytuacji gdy w świetle obowiązującego orzecznictwa związek przyczynowy istnieje;

d) przepisu art. 12 ust. 4 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22.05.2003r. poprzez jego pominięcie, zgodnie ze wskazanym przepisem "wszystkie sytuacje wynikające z niejasności jednoznacznych zapisów OWU (a nie ma w w warunkach OWU pozwanego jasno sprezyzowanych zapisów dotyczącyc hzmian występujących na zmianaach wynikających z trwałego uszczerbku na zdrowiu jakim niewątpliwie byłaby blizna pooparzeniowa) należy rozstrzygac na korzyść ubezpieczonego. W związku z tym unormowaniem Rzecznik Ubezpieczonych wielokrotnie zwracała się do pozwanego o przedstawienie medycznej argumentacji dlaczego zmiana nowotworowa nie mogła powstać z powodu jątrzącego się, nieprawidłowego gojenia rany pooparzeniowej, jednak pozwany nigdy takiej medycznej argumentacji nie przedstawił;

III. naruszenie prawa procesowego, a mianowicie przepisu art. 328 § 2 kpc, polegające na nie uwzględnieniu w uzasadnieniu wyroku informacji o przyczynach, dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej w zakresie dowodów zawnioskowanych przez stronę powodową:

- obszernej dokumentacji sporządzonej przez Panią Rzecznik Ubezpieczonych, która jest lekarzem i która konsekwentnie twierdziła w poszczególnych pismach, że w przedmiotowej sprawie występuje związek przyczynowy pomiędzy blizną powstałą w następstwie usunięcia zmiany nowotworowej z prawego policzka powódki, a zdarzeniem z dnia 01.05.2011r. (tj. oparzeniem prawego policzka),

- zaświadczenia z dnia 27.10.2011r., w którym dr n. med. K. D. stwierdził, że usunięta zmiana (nowotworowa) pojawiła się w miejscu po oparzeniu tłuszczem,

- zaświadczenia z dnia 09.12.2011r., w którym dr n. med. K. T. stwierdziła, że z powodu zmiany na policzku prawym, gdzie od kilku miesięcy w miejscu po poparzeniu tłuszczem występował guzek ze strupkiem, po badaniu skierowano pacjentkę do onkologa, gdyż obraz wykazywał na możliwość zmiany nowotworowej.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo:

Powódka zgłosiła się w dniu 17 sierpnia 2011r. do Poradni Dermatologicznej z powodu zmiany na policzku prawym, gdzie od kilku miesięcy w miejscu poparzenia tłuszczem występował guzek ze strupkiem. Powstała na policzku zmiana pojawiła się w miejscu po oparzeniu tłuszczem.

dowód:

- informacja z historii zdrowia i choroby z Poradni dermatologicznej z 17 sierpnia 2011r (k.5),

- informacja z historii zdrowia i choroby z Poradni onkologicznej z 27 października 2011r (k. 8),

- zaświadczenie lekarskiego od lekarza dermatologa z 9 grudnia 2011r. (k.18).

Niegojące się rany predysponują do rozwoju nowotworów skóry. Można przyjąć, że oparzenie rozgrzanym tłuszczem prawego policzka powódki mogło stworzyć warunki do powstania niewielkiej zmiany nowotworowej, pod warunkiem, że w miejscu oparzenia wcześniej nie było żadnej zmiany.

dowód:

- opinia pisemna biegłego sądowego z zakresu chirurgii ogólnej i onkologicznej M. B. (k. 91-92).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie prawie w całości.

Sąd II instancji rozważając cały zebrany w sprawie materiał dokonał jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny - w tym oceny zgromadzonych w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dowodów – w następstwie, czego, uznał, iż Sąd I instancji dokonał błędnej oceny w przedmiocie żądania, z którym wystąpiła powódka. Sąd ten, bowiem poczynił niepełne ustalenia faktyczne (z pominięciem części zgromadzonych dowodów), jak też następnie błędnie je ocenił, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku wymagającego zmiany, zgodnie z trafnymi argumentami skarżącej i odmiennego rozstrzygnięcia, co do istoty sprawy.

W rozpatrywanej sprawie powódka dochodziła od strony pozwanej zapłaty na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia w ramach kontynuacji indywidualnego grupowego ubezpieczenia pracowniczego (...), wskazując na trwałe uszczerbek na zdrowiu (uszkodzenie powłok twarzy) będący wynikiem nieszczęśliwego wypadku (poparzenia). Żądanie to w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy błędnie uznał za bezzasadne.

Bezspornym było w sprawie, iż powódka w dniu 1 maja 2011r.. uległa nieszczęśliwemu wypadkowi doznając poparzenia rozgrzanym tłuszczem prawego policzka. Nie negowała tego przede wszystkim strona pozwana, jak i faktu, iż na policzku powódki powstała zmiana nowotworowa, której ambulatoryjne usunięcie skutkowało pozostawieniem blizny na policzku. Spór koncentrował się wyłącznie – jak też trafnie przyjął Sąd Rejonowy – na związku przyczynowym między oparzeniem, a pozostałą na policzku powódki blizną, którego zaistnienie warunkowało odpowiedzialność strony pozwanej w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał uznać zaistnienie tego związku, zatem zarzut naruszenia art. 361 § 1 kc przez wadliwe uznanie przez Sąd Rejonowy, że między wypadkiem (poparzeniem) a powstałą na policzku powódki blizną nie ma normalnego związku przyczynowego zasługiwał na uwzględnienie.

Unormowanie zawarte w art. 361 § 1 kodeksu cywilnego opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej, zgodnie, z którą, o związku takim może być mowa jedynie wtedy, gdy między zdarzeniem postrzeganym, jako przyczyna a szkodą, występuje obiektywne powiązanie o charakterze normalnym, typowym, zwykle mającym miejsce w normalnym przebiegu spraw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2000 r., III CKN 810/98). Określona w art. 361 § 1 kc normalność następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, nie musi wynikać ani z konieczności przyczyny, ani z bezpośredniości skutki. W orzecznictwie podkreśla się, że nie wyłącza normalności okoliczność, że mimo identycznych warunków zdarzenia określone następstwo nie zawsze występuje, ani też jego statystyczna rzadkość. Sformułowanie „normalne następstwo” nie musi oznaczać skutku koniecznego. Zobowiązany odpowiada na zasadzie art. 361 § 1 kc za normalne następstwa działania lub zaniechania, które nie zawsze będą bezpośrednimi jego następstwami. Dla stwierdzenia, co jest normalnym następstwem zdarzenia, należy badać istniejące obiektywnie zależności pomiędzy kolejnymi zdarzeniami, z których jedno będą przyczyną drugich, te ostatnie zaś skutkiem pierwszych. Jeżeli zależności te mogą być uznane za normalne, tzn. jeżeli zdarzenia przyjęte za przyczyny w granicach doświadczenia życiowego zdolne są wywołać zdarzenia - skutki, to można mówić o istnieniu związku przyczynowego, który uzasadnia odpowiedzialność zobowiązanego za skutek końcowy (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 12 grudnia 1961 r., I CR 974/60). Ugruntowanym jest nadto pogląd, że podmiot odpowiedzialny za szkodę na osobie wywołaną określonym wypadkiem odpowiada także za „uruchomienie” lub przyspieszenie rozwoju schorzeń samoistnych, które to zjawiska nie wystąpiłyby bez tego konkretnego zdarzenia (wyroki Sądu Najwyższego:

z dnia 13 sierpnia 1963 r., I PR 342/63, z dnia 16 grudnia 2004 r., II UK 83/04, z dnia 13 stycznia 1997 r., I PKN 2/97, z dnia 27 kwietnia 2006 r., II UK 152/05, oraz z dnia 5 maja 2011 r., II PK 280/10).

Wskazać trzeba, iż o kwalifikacji następstwa, jako normalnego lub anormalnego **decyduje ocena ustalonych w sprawie faktów** w oparciu o zasady doświadczenia życiowego i ewentualnie wiadomości specjalne – przy uwzględnieniu całości zgromadzonego materiału dowodowego.

Sąd I instancji w oparciu o opinie biegłego sądowego z zakresu chirurgii onkologicznej M. B. uznał brak związku przyczynowego między oparzeniem a powstałą na policzku powódki zmianą nowotworową a tym samym zaistniałą następnie blizną po jej wycięciu. Słusznie apelująca zakwestionowała prawidłowość zarówno ustaleń jak i wnioskowania Sądu Rejonowego w powyższym zakresie. Artykuł 233 k.p.c. zawiera nakaz - nie doznający wyjątku, aby wyrażona ocena w aspekcie wiarygodny dokonana była na podstawie **wszechstronnego** rozważenia zebranego materiału w sprawie oraz uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu. Między materiałem zgromadzonym w sprawie a ustaleniami i ostateczną konkluzją, do której doszedł Sąd Rejonowy zaistniała jednak pewna dysharmonia, będąca niewątpliwie wynikiem nie całościowego a wybiórczego uwzględnienia materiału dowodowego, w tym opinii biegłego, a także częściowo wadliwym rozkładem ciężaru dowodu w tej sprawie.

Zgodnie z art. 285 § 1 k.p.c. biegły zobowiązany jest uzasadnić swoją diagnozę sądowi. Nie wystarcza zatem konkluzja opinii, ale Sąd musi znać również przesłanki, które doprowadziły do wydania takiej, czy innej opinii (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 1973 r. I CR 646/73). W uzasadnieniu opinii biegłego winny się znaleźć wszelkie informacje, które są potrzebne sądowi, jako wiadomości specjalistyczne, konieczne do ustalenia stanu faktycznego, a więc także umożliwiające weryfikację danych podanych przez biegłego, poprzez np. załączone dokumenty (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2012 r. II CSK 369/11 LEX nr 1170225). Opinia nie jest miejscem na oceny biegłego wykraczające poza wiadomości specjalne. Trzeba pamiętać, iż opinia biegłego, jak każdy dowód nie wiąże Sądu i podlega jego własnej ocenie z zastosowaniem art. 233§1 kpc. Sąd nie może przeto ograniczyć się do powołania się na wniosek końcowy zawarty w opinii biegłego i uznania jej za nie budzącą zastrzeżeń, lecz obowiązany jest sprawdzić **przesłanki**, którymi kierował się biegły, jak również skontrolować prawidłowość rozumowania biegłego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 12 listopada 1970 r., I PR 350/69). Sąd Rejonowy tego zaniechał. Niewątpliwa opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranej w sprawie materiału wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Nie może być ona natomiast sama źródłem materiału faktycznego sprawy, ani tym bardziej stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 150/69, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06). Ustalenie stanu faktycznego należy do sądu orzekającego, a biegli powinni udzielić odpowiedzi na konkretne pytania dostosowane do stanu faktycznego sprawy. Sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, pod warunkiem jednak, że jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym.

W rozpatrywanej sprawie biegły sądowy z zakresu chirurgii onkologicznej w swych opiniach (pisemnej oraz ustnej) w sposób wyraźny wskazał, iż nieogojące się rany predysponują do rozwoju nowotworów skóry. Wedle jego wiedzy można przyjąć, że oparzenie rozgrzanym tłuszczem prawego policzka powódki mogło stworzyć warunki do powstania niewielkiej zmiany nowotworowej, pod warunkiem, że w miejscu oparzenia wcześniej nie było żadnej zmiany. Wobec wyłącznie braku dokumentacji medycznej z okresu od daty oparzenia do zgłoszenia do dermatologa w sierpniu 2011r. biegły nie mógł stanowczo stwierdzić, iż w miejscu poparzeniem nie było zmiany niezwiązanej z oparzeniem, a tym samym nie mógł stwierdzić jednoznacznego związku przyczynowego pomiędzy opisanym w pozwie zdarzeniem (poparzeniem), a skutkiem (blizną). Takie stanowisko biegłego z jego przesłankami winny być uwzględnione przez Sąd Rejonowy w zestawieniu z pozostałym materiałem dowodowym, co udziałem Sądu I instancji się nie stało, bowiem powielił on wyłącznie końcowy wniosek opinii (o braku związku przyczynowego) w całkowitym oderwaniu tak od jego podstaw jak i przede wszystkim od pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. W świetle stanowiska biegłego sądowego nie było podstaw w ocenie Sądu Okręgowego do jednoznacznego wykluczenia związku przyczynowego między oparzeniem a powstałą zmianą nowotworową a tym samym blizną pozostałą po jej wycięciu, skoro biegły wyraźnie wskazał, iż nieogojące się rany predysponują do rozwoju nowotworów i oparzenie tłuszczem mogło stworzyć warunki do powstania zmiany nowotworowej. Jedynym powodem zakwestionowania

związku przyczynowego był fakt braku dokumentacji medycznej wykluczającej w miejscu oparzenia inną zmianę, oraz także brak informacji o oparzeniu (jego zakresie) i prawidłowości jego leczenia przez powódkę. Ta zaś okoliczność nie podlegała ocenie biegłego a Sądu w oparciu o cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Sąd nie jest związany opinią biegłego w zakresie jego wypowiedzi odnośnie do zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji sądu, kwestii ustalenia i oceny faktów czy sposobu rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 6 lutego 2003 r., IV CKN 1763/00). Pominął to Sąd Rejonowy w ocenie opinii biegłego, oceniając tym samym zgromadzony (cały) materiał dowodowy wyjątkowo wybiórczo i pobieżnie, bez wzajemnego odniesienia, co więcej treść postanowienia dowodowego wbrew art. 158§1 kpc nie znalazła prawidłowego uwidocznienia w pisemnym protokole rozprawy z 7 marca 2016r.

Wymaga wskazania, że z przedłożonych przez powódkę dowodów (informacji i zaświadczeń lekarskich z Poradni dermatologicznej oraz onkologicznej, z zeznań świadka A. K.) wynika, iż zmiana nowotworowa powstała w miejscu po oparzeniu, a sam zaś fakt oparzenia był w sprawie bezsporny. Skoro, zatem powódka bez wątplenia się oparzyła i skoro w miejscu oparzenia ujawnił się następnie nowotwór to należy – w świetle stanowiska biegłego – przyjąć związek tych faktów, zważywszy, iż w sprawie brak przede wszystkim jakichkolwiek dowodów na istnienie innej zmiany w miejscu oparzenia przed jego zaistnieniem. Jeśli z ustaleń Sądu nie wynika by powódka posiadała przed oparzeniem jakąś zmianę na policzku ani też by źle się leczyła po oparzeniu, co skutkowało zaistniałymi powikłaniami, to w ocenie Sądu Okręgowego w kontekście stanowiska biegłego nie było podstaw by związek przyczynowy między poparzeniem – zmianą nowotworową a wstecznie blizną – wykluczyć. Uszło zupełnie uwagi Sądu I instancji, iż okoliczności podważające związek przyczynowy w niniejszej sprawie między oparzeniem – nowotworem - a końcowo powstałą blizną (np. inna zmiana przed oparzeniem, niewłaściwe leczenie oparzenia) winny być wykazane przez stronę pozwaną, ją, bowiem obciążał obowiązek dowodowy w tym zakresie. Z przepisu art. 6 k.c. wynika ogólna reguła, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Tzw. fakty negatywne mogą być dowodzone za pomocą dowodów przeciwnych, których istnienie wyłącza twierdzoną okoliczność negatywną. W związku z tym w doktrynie przyjmuje się następujące reguły odnoszące się do rozkładu ciężaru dowodu: a) faktów, z których wywodzone jest dochodzone roszczenie (tworzących prawo podmiotowe) powinien w zasadzie dowieść powód; dowodzi on również fakty uzasadniające jego odpowiedź na zarzuty pozwanego; pozwany dowodzi fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda; b) faktów tamujących oraz niweczających powinien dowieść przeciwnik tej strony, która występuje z roszczeniem, czyli z zasady - pozwany (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2003 r., II CKN 1409/00, wyrok SN z 2004.10.13 III CK 41/04). Wynika z tego, iż obowiązkiem strony pozwanej podnoszącej wyłączenie swej odpowiedzialności w sprawie niniejszej było tego udowodnienie poprzez wykazanie okoliczności które – w świetle opinii biegłego - związek przyczynowy podważały. Strona pozwana ciężaru dowodu jednakże nie udźwignęła. Jej aktywność w niniejszym postępowaniu ograniczyła się w istocie do złożenia odpowiedzi na pozew, w której podniosła jedynie, iż przyczyną blizny była operacja usuwająca nowotwór a nie następstwa oparzenia, co wyklucza odpowiedzialność (...), jak też pisma procesowego w przedmiocie braku zastrzeżeń do opinii biegłego sądowego. Strona pozwana nie wykazała inicjatywy dowodowej mimo treści opinii biegłego i przesłanek, jakie legły u jej podstaw, jak też mimo stanowiska powódki wskazującej na brak zmiany na policzku przed poparzeniem, co wskazywała już we wniosku zgłaszającym trwały uszczerbek na zdrowiu. W świetle powyższego skoro strona pozwana nie tylko nie wykazała, ale nawet nie zmierzała do wykazania okoliczności podważających związek przyczynowy między powstałą zmianą nowotworową a poparzeniem, to należało przyjąć, iż takowy zaistniał, rodząc tym samym po stronie ubezpieczyciela obowiązek zapłaty za finalny skutek poparzenia (będącego bezspornie nieszczęśliwym wypadkiem) to jest bliznę na policzku powstałą po wycięciu nowotworu. Powstałe u powódki uszkodzenie powłok twarzy – to jest blizna, jest bez wątplenia oszpeceniem twarzy (bez zaburzeń funkcji). Zgodnie z warunkami ubezpieczenia określonymi dla umowy ubezpieczenia wiążącej strony i będącej podstawą roszczenia powódki za 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu, umowa przewidywała odszkodowanie w wysokości 128 zł. Jednocześnie Tabela norm oceny procentowego trwałego uszczerbku na zdrowiu przewidywała w przypadku uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki): oszpecenia bez zaburzeń funkcji – w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy - procentowy uszczerbek na zdrowiu od 1-10 % (pkt A ppkt 19 a). Powódka dla określenia wysokości swojego roszczenia przyjęła niespełna 4% uszczerbku na zdrowiu domagając się zapłaty kwoty 500 zł. Ubezpieczyciel w toku postępowania sądowego nie odniósł

się w ogóle do kwestii wysokości uszczerbku na zdrowiu wskazywanego przez powódkę w pozwie, negując, co do zasady swoją odpowiedzialność z uwagi na brak związku przyczynowego, który jednakowoż zaistniał. Przy takim stanowisku strony pozwanej, przy jednoczesnym uwzględnieniu rozmiaru bezspornie powstałej blizny na policzku powódki w zestawieniu z tabelą norm przewidującą w tym zakresie uszczerbek od 1 do 10% - w ocenie Sądu Okręgowego nie było podstaw do zakwestionowania niespełna 4% stopnia uszczerbku przyjętego przez powódkę. Niewątpliwie każda blizna, stanowiąca następstwo wygojenia się rany, zarówno urazowej jak i chirurgicznej, stanowi jednocześnie oszpecenie wyglądu, bowiem jej istnienie w żadnej mierze nie jest stanem prawidłowym, którego jedynie obiektywna ocena odniesiona musi być do stanu prawidłowego sprzed wypadku, jakim jest brak blizny, ponieważ każda blizna stanowi upośledzenie funkcji estetycznej ciała. Oszpecenie wyglądu, jako upośledzenie funkcji estetycznej ciała skutkuje, zatem uszczerbkiem na zdrowiu, ponieważ blizny mają charakter trwałe, to uszczerbek nimi spowodowany jest również uszczerbkiem trwałym. Wskazuje Sąd Okręgowy, iż oszpecenie twarzy jest szczególnie dotkliwe, tym bardziej dla kobiety. Twarz człowieka jest pierwszą rzeczą, na którą spoglądamy poznając inną osobę. Dlatego biorąc pod uwagę wielkość blizny umiejscowionej na policzku powódki żądanie pozwu zasądzenia kwoty 500 zł z powołaniem na prawie 4% uszczerbek w 10-stopniowej skali nie rodziło zastrzeżeń Sądu II instancji, skoro strona pozwana tego nie podważała i wniosków dowodowych w tym zakresie nie zaoferowała. Nie jest rzeczą Sądu wyręczenie strony w jej obowiązkach procesowych, tym bardziej, gdy pozostaje nim profesjonalista na rynku ubezpieczeń reprezentowany nadto w postępowaniu sądowym przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznając zasadność żądania pozwu w zakresie kwoty 500 zł zmienił w tym zakresie wyrok Sądu Rejonowego, zasądzając jednocześnie na rzecz powódki odsetki ustawowe za opóźnienie od tej kwoty, niemniej nie od dnia zgłoszenia szkody (25 listopada 2011r.) jak żądała powódka a od dnia od 25 grudnia 2011r. zgodnie z art. 481 kc w zw. z art. 817§1 kc oraz § 38 ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia pracowniczego typu P. Co do zasady ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie dni trzydziestu, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817§1 kc). Zatem z upływem tego czasu świadczenie ubezpieczeniowe staje się wymagalne, rodząc tym samym podstawę do naliczania odsetek. Uwzględniając datę zgłoszenia szkody (25 listopada 2011r.), żądanie odsetek było zasadne dopiero od 25 grudnia 2011r., za wcześniejszy okres podlegając oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił odpowiednio zaskarżony wyrok w punkcie I zasądzając od strony pozwanej na rzecz powódki 500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty, bez naruszenia pozostałych rozstrzygnięć tego punktu.

Zmiana rozstrzygnięcia, co do istoty sprawy skutkować musiała zmianą orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego zawartego w punkcie II zaskarżonego wyroku. Powódka wygrała ostatecznie sprawę prawie w całości (nie licząc częściowego oddalenia żądania odsetkowego) zasadnym zatem włożenie na stronę pozwaną jako przegrywająca obowiązku zwrotu wszystkich kosztów poniesionych w toku postępowania przed Sądem Rejonowym zgodnie z art. 100 zd. 2 kpc. Co za tym idzie Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 512,92 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na które złożyła się kwota 472,92 zł wydatkowana na poczet opinii biegłego sądowego z zaliczki wpłaconej przez powódkę (w pozostałym zakresie zaliczka bowiem będzie podlegać zwrotowi) oraz kwota 40 zł opłaty sądowej od zażalenia na postanowienie z dnia 15 maja 2015 r., gdyż liczy się końcowy wynik rozpoznania sprawy.

Jednocześnie w punkcie III wyroku stronę pozwaną, jako przegrywająca obciążono obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kwoty 30 zł tytułem opłaty od pozwu, jaka nie została pokryta przez powódkę zgodnie z art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 zd 2 kpc.

W tym stanie rzeczy Sąd II instancji na podstawie art. 386§1 kpc uznając apelację za uzasadnioną prawie w całości orzekł jak w punkcie I sentencji.

Częściowe oddalenie apelacji (co do roszczenia odsetkowego za okres sprzed 25 grudnia 2011r.) na podstawie art. 385 kpc znalazło wyraz w punkcie II sentencji.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III sentencji) znalazło oparcie w regulacji art. 100 zd 2 kpc. Powódka wygrała apelację praktycznie w całości, ulegając jedynie w niewielkim zakresie co do żądania odsetkowego, co za tym należy jej się zwrot poniesionych w toku postępowania drugoinstancyjnego kosztów, na które złożyła się opłata od apelacji (30 zł).